

SANDEFJORD
KOMMUNE

ÅRSPLAN 2025 - 2026

ELVERHØY BARNEHAGE

INNHOLD

1.	Fakta om barnehagen	3
2.	Hvorfor har vi en årsplan?	3
3.	Barnehagenes overordnede mål	4
	Lov om barnehager - §1. formål (2017):	4
	Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver (2017) – kapittel 1 barnehagens verdigrunnlag	5
4.	Mål og visjon	6
	Mål for arbeidet i kommunalområdet kunnskap, barn og unge:	6
	Kommunale barnehagers visjon – “Det handler om å leke”	6
	Tenk sammen samhandlingsmodell	6
	Barnehagens egne innsatsområder 2025-2026:	7
5.	Planlegging, vurdering og dokumentasjon	9
6.	Progresjon	10
7.	Medvirkning i planleggingsarbeidet	11
	Barneperspektivet	11
	Foreldreperspektivet	11
8.	Barnehagens innhold	12
	Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg	12
	Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek	13
	Barnehagen skal fremme danning	14
	Barnehagen skal fremme læring	14
	Barnehagen skal ha et godt psykososialt barnehagemiljø	15
	Barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap	16
	Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk	17
	Barnehagens arbeid med samisk kultur	18
	Barnehagens arbeid med mangfold	18
	Fagområdene i rammeplanen	19
9.	Overganger	20
	Ny i barnehagen	20
	Overganger innad i barnehagen	20
	Overgang barnehage - skole	20
10.	Viktige datoer og merkedager	22

«Det handler om å leke»

Glede-livsmestring-mangfold-inkludering-demokrati

Sammen fremover, gjennom ansvarlighet og åpenhet

Mangfold og stolthet

Vi ønsker å rette et særlig fokus mot mangfold og stolthet i dette barnehageåret, verdier som er grunnleggende for barns utvikling og vår felles framtid. Barnehagen er et viktig sted for å skape trygge, inkluderende fellesskap hvor alle barn blir sett, hørt og verdsatt, uavhengig av bakgrunn, kultur, kjønn eller funksjonsevne.

Norsk barnehagepolitikk er sterkt forankret i FNs barnekonvensjon og er en sentral del av norsk lov og sikrer barns rettigheter, inkludert retten til omsorg, medbestemmelse, beskyttelse og utdanning. I vårt pedagogiske arbeid med mangfold legger vi stor vekt på demokrati, hvor barn får oppleve medbestemmelse og lære at deres stemme har betydning. Gjennom anerkjennende pedagogikk møter vi barna med åpenhet og nysgjerrighet, og vi skaper rom for ulike perspektiver og erfaringer. Anerkjennelse er en nøkkel til barns selvfølelse og identitet, og vi ønsker at hvert barn skal være stolt av seg selv og den de er.

Barnehagens praksis skal bygge på respekt, både for enkeltbarnet og for fellesskapet. Dette innebærer å gi barna verktøy til å forstå og verdsette forskjeller, samt å møte hverandre med omtanke. Ingen barn er like og det skal de heller ikke være. Vi fremmer toleranse, ved å støtte barn i å utforske, undre seg over og akseptere ulike måter å leve og tenke på.

Gjennom lek, læring og gode samtaler skal barnehagen legge til rette for at barna får utvikle sin egen identitet samtidig som de lærer å respektere andres. Vårt mål er at barnehagene er et sted hvor mangfold feires og hvor alle kan være stolte av hvem de er.

Sandefjord kommunale barnehager har fått en ny visjon!

«Det handler om å leke! Livsmestring – glede – mangfold – inkludering – demokrati»

I Sandefjord kommunale barnehager har vi valgt denne visjonen fordi leken er selve kjernen i barns utvikling og læring. Gjennom lek utforsker barna verden, bygger relasjoner og utvikler livsferdigheter som er avgjørende for deres framtid.

Våre verdier – livsmestring, glede, mangfold, inkludering og demokrati – speiler det vi ønsker for hvert barn:

- Livsmestring: fordi barnehagen skal gi barn trygghet, motstandskraft og tro på seg selv
- Glede: fordi gode opplevelser gir trivsel og læringslyst
- Mangfold: fordi vi anerkjenner og verdsetter ulike erfaringer, kulturer og perspektiver
- Inkludering: fordi alle barn skal oppleve å høre til og bli sett
- Demokrati: fordi alle barns stemmer skal bli hørt, og de skal lære verdien av fellesskap og medbestemmelse.

Gjennom lek skaper vi en barnehagehverdag der alle barn får mulighet til å vokse, være nysgjerrige og utvikle seg i et trygt og inspirerende miljø.

Vi ser frem til et år fylt med glede, vennskap og utvikling – sammen med dere!

Vennlig hilsen

Annemarte Meland Bekkevold

Seksjonsleder barnehage

«Det handler om å leke»

Glede-livsmestring-mangfold-inkludering-demokrati

Sammen fremover, gjennom ansvarlighet og åpenhet

1. FAKTA OM BARNEHAGEN

Elverhøy er en kommunal barnehage og ligger landlig mellom Sem og Andebu, i Arnadal i Sandefjord kommune. Vi er nær naturen og har en egen turplass et lite stykke oppe i skogen, hvor barna kan utforske, huske i tauhuske, klatre i trær, dessuten bål plass med enkle benker. I barnehagen har vi et stort uteområde, hvor også de minste har sin egen skjermede uteplass. Uteområdene våre ble oppgradert i 2022/23. Våre nærskolene er Andebu og Vennerød.

Elverhøy tilbyr dette barnehageåret 40 plasser til barn i alderen 0 – 6 år. Vi har to avdelinger: Hompetitten (3 – 6 år) som består av 29 barn, og Nøtteliten (0-3 år) med 11 barn. Vi har et medansvar for alle barna og jobber tett sammen.

Vi ser på barnehagen som «mulighetenes byggeplass». Vi er alle ulike og unike, og det skal gi rom for det mangfoldige innholdet. Det finnes ingen grenser for hvor gode vi alle kan bli når vi tror det er mulig. Det innebærer først og fremst et syn på barn som likeverdige, utforskende og aktive i egen læring, med personale som kyndige, omsorgsfulle og profesjonelle veiledere og tilretteleggere.

Barnehagens åpningstid er kl. 07.00 – 16.30. Barnehagen har 5 planleggingsdager i løpet av året, og er stengt 3 uker i juli (2026: uke 28,29, 30) og mellom jul og nyttår.

Elverhøy barnehage er en partnerbarnehage og tar i ulike perioder imot barnehagelærerstudenter fra Universitetet i Sørøst-Norge (USN). Vi opplever dette samarbeidet som spennende og utviklende for begge parter. Vi beholder kontakt med det faglige miljøet på USN, samtidig som vi kan bidra til utdanning av fremtidige barnehagelærere.

Elverhøy er en sertifisert miljøfyrtårn barnehage. Å være Miljøfyrtårn går ut på å gjøre en miljøinnsats og vise samfunnsansvar. Vi jobber med områder innen arbeidsmiljø, klima, avfall, energi, transport, ombruk, miljøpåvirkning, innkjøp, mat - mål og tiltak. Vi er bevisst på kildesortering og sorterer ulike typer søppel ved et kildesorteringssystem, gjør miljøvennlige innkjøp og tiltak, blant annet gjenbruk av materialer. Avdelingene har sine egne miljøpedagogiske planer og opplegg. Barnehagen jobber med arbeidsmiljøet gjennom kommunens 10 -faktor oppfølging.

2. HVORFOR HAR VI EN ÅRSPLAN?

Årsplanen skal vise hvordan den enkelte barnehage skal arbeide for å omsette rammeplanens formål og innhold og eiers lokale tilpasning til pedagogisk praksis. Årsplanen er en forpliktende plan for alt arbeid som skal planlegges, gjennomføres og evalueres for alt arbeid med barn. Dette betyr at alle ansatte medvirker i det arbeidet som gjøres og at arbeidet skal være forankret i lov og rammeplan.

Det er personalets oppgave å sikre at årsplanen holder faglig mål, og foreldrene er sikret medvirkning blant annet gjennom samarbeidsutvalget.

«Det handler om å leke»

Glede-livsmestring-mangfold-inkludering-demokrati

Sammen fremover, gjennom ansvarlighet og åpenhet

En årsplan skal være selve grunnlaget for alt personalet bygger sitt arbeid på. Dette betyr at alle ansatte uavhengig av stilling og ansvarsområde er forpliktet og dedikert til å ha god og inngående kunnskap om årsplanens innhold, og bruke denne som grunnlag for alle planer gjennom barnehageåret.

Som ansatt skal du:

- Lese årsplanen
- Medvirke til utforming og sørge for at den holder et faglig nivå.
- Bruke den når du planlegger aktiviteter, lek, relasjoner og møter
- Evaluere og vurdere arbeidet du gjør sett opp mot målene som er satt i årsplanen
- Utføre arbeidet på den måten som er beskrevet selv om du ikke skulle være enig i alt

Årsplaner i Sandefjords kommunale barnehager bygger på:

- Lov om barnehager (2017)
- Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver (2017)
- FN' bærekraftsmål 3 og 4; God helse og livskvalitet og God utdanning
- Standard for et likeverdig og tilrettelagt barnehagetilbud i Sandefjord kommune
- Standard for tilvenning i Sandefjord kommune
- Plan for et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø i Sandefjord kommune
- Tenk sammen i Sandefjord kommune
- Forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og SFO

Teksten i de blå boksene der ikke annet er referert viser til Rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver.

3. BARNEHAGENES OVERORDNEDE MÅL

Barnehagenes overordnede mål er styrt av nasjonale mål formulert i lov om barnehager og rammeplan for barnehager.

LOV OM BARNEHAGER - §1. FORMÅL (2017):

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

«Det handler om å leke»

Glede-livsmestring-mangfold-inkludering-demokrati

Sammen fremover, gjennom ansvarlighet og åpenhet

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

[Lov om barnehager \(barnehageloven\) - Lovdata](#)

FORSKRIFT OM RAMMEPLAN FOR BARNEHAGENS INNHOLD OG OPPGAVER (2017) – KAPITTEL 1 BARNEHAGENS VERDIGRUNNLAG

Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Barndommen har egenverdi, og barnehagen skal ha en helhetlig tilnærming til barnas utvikling. Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Lek, omsorg, læring og danning skal ses i sammenheng.

[Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver - Lovdata](#)

«Det handler om å leke»

Glede-livsmestring-mangfold-inkludering-demokrati

Sammen fremover, gjennom ansvarlighet og åpenhet

4. MÅL OG VISJON

MÅL FOR ARBEIDET I KOMMUNALOMRÅDET KUNNSKAP, BARN OG UNGE:

Alle barn og unge skal sikres god oppvekst og gis likeverdige muligheter til å gjennomføre det videregående opplæringsløpet.

Barnehagen er den første arenaen barna møter i det videregående opplæringsløpet og er av stor betydning for barnets oppvekst og muligheter for å gjennomføre videre opplæring. Barnets opplevelse og erfaringer med barnehagen er med på å danne grunnlaget for videre læring og utvikling i oppveksten.

KOMMUNALE BARNEHAGERS VISJON – “DET HANDLER OM Å LEKE”

Leken er en viktig del av barndommen, og er en arena for inkludering og læring. Et godt lekemiljø bidrar til kognitiv, emosjonell, språklig, motorisk og sosial utvikling hos barn. Leken er en av grunnstenene i barnas dannelse! For å sette leken inn i et helhetlig perspektiv er visjonen knyttet opp mot verdiene: *Mangfold, inkludering, glede, demokrati og livsmestring*. Visjonen skal gi retning og positiv energi for fremtidens barnehage. Visjonen samsvarer med barnehageloven og rammeplanen for barnehager, og Sandefjord kommunes og KBU sin målsetting. Barnehagene skal jobbe med innhold og implementering barnehageåret 2025-2026.

TENK SAMMEN SAMHANDLINGSMODELL

Som et ledd i omorganiseringen i 2020 ble «prosjekt samhandling» opprettet med mandat om å skape en modell basert på Bedre Tverrfaglig Samhandling (BTS) og Familiens hus. Denne samhandlingsmodellen fikk senere tittelen Tenk Sammen og utgjør fundamentet til alt tverrsektorielt arbeid i kommunalområdet Kunnskap, barn og unge (KBU). Som BTS-modellen tilsier opererer Tenk Sammen på tre nivåer: individnivå, tjenestenivå og kommunenivå.

Foreløpig har Tenk Sammen fokusert på tjenestene i KBU, men er i ferd med å etablere avtaler med andre viktige aktører i det forebyggende arbeidet også utenfor kommunalområdet. Det betyr ikke nødvendigvis at slike avtaler mangler, men heller at disse foreløpig ikke er satt i system som en del av modellen.

Et av satsingsområdene i Tenk Sammen har vært å utvikle en kompetansestrategi for hele kommunalområdet. Strategien introduserer en form for kompetansebaseline som skal gjelde for alle ansatte i KBU med tilhørende kartleggingsverktøy, kurs og kompetanseportal. Håpet er at strategien vil bidra til flere møteplasser på tvers av tjenestemålene, bredere systemforståelse, mer målrettet kompetanseutvikling, et sterkere felles verdigrunnlag, bedre samhandling og til syvende og sist, tidligere innsats.

«Det handler om å leke»

Glede-livsmestring-mangfold-inkludering-demokrati

Sammen fremover, gjennom ansvarlighet og åpenhet

Tre nivåer i Tenk Sammen:

Individnivået koordinerer tidlig og samordnet innsats rundt enkelte barn, unge, gravide eller familier som trenger hjelp. Dette gjøres hovedsakelig gjennom Tenk Sammen handlingsveileder med tilhørende verktøy i "Sammenfjordkassa".

På **tjenestenivå** har Tenk Sammen delt KBU inn i 6 kretser, opprettet en kontaktpersonordning mellom oppfølgende tjenester i seksjon Oppvekst og Helse og de universelle arenaene, samt etablert regelmessige kretssamlinger der ledere og kontaktpersoner på tvers av hele KBU møtes.

På **kommunenivå** har Tenk Sammen utviklet en felles kompetansestrategi som gjelder for alle ansatte i KBU. På dette nivået har vi også SLT-koordinator, barnekoordinator og koordinerende enhet.

BARNEHAGENS EGNE INNSATSOMRÅDER 2025-2026:**INNSATSOMRÅDE INKLUDERENDE FELLESSKAP**

Hovedutvalg for oppvekst og kunnskap vedtok i 2019 «Standard for et likeverdig og tilrettelagt barnehagetilbud i Sandefjord kommune». Dette skal legges til grunn for arbeidet med kvalitetsutvikling og kompetanseheving av barnehagepersonalet i Sandefjord kommune. Måldokumentet har 4 fokusområder: Barnehagen som lærende organisasjon, inkluderende fellesskap, språk og kommunikasjon, og lek og læring. [Standard for et likeverdig og tilrettelagt barnehagetilbud i Sandefjord kommune \(PDF, 521 kB\)](#)

Barnehageåret 2024/25 jobbet Elverhøy barnehage med fokusområdet **Inkluderende fellesskap - inkluderende praksis**. Barnehageåret 2025/26 ønsker vi å dra med oss kunnskap og erfaringer fra året før, og fortsette med samme fokusområde. For å kunne jobbe godt med inkluderende fellesskap og inkluderende praksis vil måten vi voksne er rundt og med barn helt avgjørende. **Voksenrollen i lek** vil være vårt utgangspunkt.

Barnehagen er en av de viktigste arenaene i samfunnet for **inkludering**, og den har et uttalt ansvar for å fremme inkludering og demokratiske verdier. Det er viktig at barn tidlig får erfaringer med, og lærer å bidra til et inkluderende fellesskap. Å være inkludert vil si å delta i barnehagens fellesskap sammen med de andre barna, ut i fra egne evner og behov og med mulighet til å påvirke fellesskapet. Å oppleve seg som deltager i fellesskapet er viktig for psykisk helse og åpner for kommunikasjon og vennsbygging, og hindrer mobbeadferd. Grunnleggende for inkludering er at vi møter hverandre med et positivt syn på forskjellighet.

«Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis» ble på nasjonalt nivå innført i 2020-2021. Sandefjord kommune startet opp arbeidet med innføringen i 2023. Grunnlaget for Kompetanseløftet legges blant annet i Meld. St. 6 (2019–2020): Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO (Kunnskapsdepartementet). I Meldingen til Stortinget legges det stor vekt på **inkluderende praksis** for alle barn, med et fokus på inkludering av barn som har særskilt behov for tilrettelegging. Kompetanseløftets mål er å sikre at vi har god nok kompetanse tett på barn slik at vi kan

«Det handler om å leke»

Glede-livsmestring-mangfold-inkludering-demokrati

Sammen fremover, gjennom ansvarlighet og åpenhet

fange opp og gi et inkluderende og tilpasset pedagogisk tilbud til alle barn, inkludert barn med særskilt tilrettelegging. Dette krever at personalet legger vekt på høy kvalitet på samspill og relasjoner, det fysiske miljøet og barnehagens pedagogiske innhold, og ser disse kjernekomponentene i en helhet. Trygge og omsorgsfulle relasjoner i barnehagen er en forutsetning for god lek og læring.

Gjennom å fokusere på **Voksenrollen i lek** vil vi gå i dybden av lek, og jobbe med temaet både praktisk og teoretisk. Vi ønsker et personale som aktivt reflekterer over lek, deltar i lek og har god breddekunnskap innenfor området. Målet vårt er at barna skal merke en forskjell. Temaet omhandles på ledermøter, fagutviklingstid, avdelingsmøter, personalmøter og planleggingsdager, og er et samtaleemne i daglig refleksjon.

Barnehageåret 2025/26 vil Elverhøy barnehage fortsette å jobbe med **ASK**. ASK står for **Alternativ og supplerende kommunikasjon**, og er å kommunisere på andre måter enn ved hjelp av talespråket. **Alle trenger et språk for å utvikle seg**. ASK kan være en støtte for ALLE barn: En erstatning for tale, en støtte for å utvikle tale og et supplement til lav eller utydelig tale. Ved å bruke ASK som en kommunikasjonsmåte hos oss, kan vi nå alle barn, og gi alle barn muligheter og et utgangspunkt til språklig og sosial utvikling.

Fokusområdet Inkluderende fellesskap og inkluderende praksis omhandles i fagutviklingstid, ledermøter, ped.møter, avdelingsmøter, personalmøter og planleggingsdager, og er et samtaleemne i daglig refleksjon.

I fjor hadde vi Thorbjørn Egners **Kardemomme by** som felles tema i barnehagen. Barnehageåret 2025/26 velger vi å fortsette med den norske kulturarven. Kardemomme by skal være en rød tråd gjennom hele barnehageåret. Ved å ha et «felles tredje» i hele barnehagen, et felles referansepunkt, legger dette grobunn for et samlende fellesskap. Vi vil trekke dette temaet inn i satsningsområdene våre, og jobbe med det i alle faser rundt barnehagens pedagogiske virksomhet. Temaet gir rom for kreativitet, hvor alle fagområder kan inkluderes. Innenfor temaet kan vi jobbe med blant annet: Kropp, bevegelse, kunst, kultur, musikk, sang, språk, natur, drama, realfag, inkludering og fellesskap, begreper, omsorg og lek. Vi jobber individuelt på avdelingene og på tvers av huset.

UTVIKLINGSARBEID «PILOTPROSJEKT OMSTRUKTURERING AV PEDAGOGRESSURSER»

Regjeringen har gjennom strategi for fremtidens barnehage (2023), Kompetanse for fremtidens barnehage (2022) samt NOU Med videre betydning, lagt føringer for hvordan barnehagene skal drives frem mot 2030. Målet er å sikre alle barn et barnehetilbud av høy kvalitet og minske lokale kvalitative forskjeller mellom barnehagene. Samfunnet er i endring og skal en imøtekomme de krav som foreligger må en også se hvordan man er organisert for å klare å nå de målene som er satt, både nasjonalt og lokalt.

I tråd med både nasjonale strategier og andre føringer ser man at barnehagenes nåværende organisering nødvendigvis ikke sikrer de krav og forventinger som stilles til barnehagens mandat. Sandefjord kommune ønsker å være en foretrukken arbeidsgiver og det er viktig at med god organisering av våre barnehager som igjen medfører at vi kan utvikle vår kvalitet i arbeid med barn og deres familier. For å komme dit vi ønsker må vi forske på ny praksis og organisering.

«Det handler om å leke»

Glede-livsmestring-mangfold-inkludering-demokrati

Sammen fremover, gjennom ansvarlighet og åpenhet

Sandefjord kommune jobber med å utvikle en egen praksis og høste erfaringer på dette gjennom en **pilot**. Hensikten med piloten er å forske på hvordan omstrukturering av pedagogressurser og ny organisering kan føre til at ressursene i barnehagen benyttes på en mer formålstjenelig måte. **Elverhøy barnehage er en av pilotbarnehagene, og barnehageåret 2025/26 går vi inn i vårt 3 år i utviklingsprosjektet.**

Vi deltar i et forpliktende samarbeid med seksjon barnehage, styringsgruppe og USN som likeverdige partnere, og jobber med **2 fokusområder**:

- Hvordan en tydeligere ansvars- og oppgavefordeling mellom pedagogene vil føre til en **bedre arbeidssituasjon, mer forutsigbarhet og tydelighet i rollene.**
- Hvordan vil en omstrukturering av møtevirksomheten og planleggingstiden påvirke **tilstedeværelse, kvaliteten og kompetansen i arbeidet med barna?**

Høsten 2025 vil barnehagens lederteam (enhetsleder/styrer og fagledere) starte på prosessveiledningskurs i regi LENT (i pilotprosjektet). Formålet er å styrke organisasjonens evne til å lykkes med endrings- og utviklingsarbeid med fokus på hva organisasjonen vil ha, styrke kompetansen i å tilrettelegge, lede og delta i gode prosesser og legge til rette for samskapende møter.

5. PLANLEGGING, VURDERING OG DOKUMENTASJON

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Barn og foreldre har rett til medvirkning i disse prosessene. Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen.

Dokumentasjon og vurdering er viktig for barnehagen for å kunne være bevisst på vår praksis og kunne si noe til andre og oss selv om den jobben vi gjør. Dokumentasjon er utgangspunktet for hvordan vi driver den pedagogiske prosessen framover. Dokumentasjonen skal være grunnlag for refleksjon sammen med barna og i personalgruppa. Dokumentasjonen er et verktøy og kan være både observasjoner, bilder, tegninger, film, praksisfortellinger, prosjekter, forskning, konkreter, didaktiske planer og andre uttrykk som vi velger å synliggjøre.

I Elverhøy barnehage planlegger, vurderer og dokumenterer vi arbeidet ved å:

- Sammen med Rammeplanen, lover, retningslinjer og kommunale føringer dokumenterer **Årsplanen** hvordan vi planlegger å jobbe gjennom et helt år, og jobbes med i ulike faglige fora.
- Barnehagen har utarbeidet et **Årshjul** for pedagogisk arbeid for oversikt av planlegging, dokumentasjon og vurdering. Årshjulet er delt inn i 4 ulike perioder, med sine områder og fagområder. Dette Årshjulet henger fremme flere steder i barnehagen.
- Vi bruker **Årshjulet** som utgangspunkt, grovplanlegger og detaljplanlegger ulike perioder med forhåndsatt mål og tiltak utfra aldersgrupper og nivå. Disse planene kaller vi **Periodeplaner**, og sendes også ut til foreldre i forkant av perioden.
- **Prosesorientert planer** er våre pedagogiske verktøy for styrking av barnehagens lekende felleskap, undring og utforskning. Overordnet mål i planen er forankret i styringsdokumentene. Målene skal alltid komme barna til gode. Tiltakene handler om hva voksne skal gjøre og hvordan de skal være for at målene skal nås. I tillegg kommer organisering, metoder og rammebetingelser. Personalet planlegger sammen.

«Det handler om å leke»

Glede-livsmestring-mangfold-inkludering-demokrati

Sammen fremover, gjennom ansvarlighet og åpenhet

- Vi lager skriftlige vurderinger underveis og sluttevalueringer etter hver periode, i form av **Perioderapport**. I rapportene er det leken, fellesskapet og voksenrollen som evalueres jevnlig. Personalet skal vurdere underveis i alle avdelingsmøter og personalmøter. Barnehagens pedagogiske ledelse skal vurdere i barnehagens ledermøter, barna skal være med i vurderingen via barnesamtaler, observasjoner, pedagogisk dokumentasjon, og foreldre skal være med i vurderingsarbeid gjennom foreldresamtaler. Perioderapporter sendes til foreldre i etterkant av endt periode. Periodeplan, prosessorientert plan og perioderapport ses i sammenheng, og vurderes opp mot hverandre.
- **Utviklingssamtaler** er den formelle kommunikasjonen mellom pedagoger og foreldre. Forarbeid gjøres felles av avdelingspersonale, pedagogene forbereder og gjennomfører to ganger i året. Samtalene skriftliggjøres og arkiveres, som en dokumentasjon på samarbeidet rundt barnet. Disse samtalene og foreldremøter er to formelle arenaer foreldre kommer med tilbakemeldinger på vårt arbeid og som vi kan nyttiggjøre oss i videre planlegging.
- **Vurderingsarbeidet** legger grunnlaget for barnehagen som en lærende organisasjon. Vurdering skjer både fortløpende og mer systematisk gjennom dokumentasjon, observasjon, samtaler og refleksjon. Det er gjennom dette vurderingsarbeidet vi kan justere oss og utvikle oss videre.
- **Møtearenaer** med fokus på planlegging, vurdering og dokumentasjon av arbeidet vårt.
 - Ukentlig fagutviklingstid
 - Avdelingsmøter
 - Pedagogmøter
 - Ukentlige ledermøter
 - Månedlige personalmøter
 - 5 planleggingsdager årlig.

6. PROGRESJON

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter.

En progresjonsplan er et verktøy som ikke konkretiserer hva barna skal kunne i hvert årskull, men skal vise hvilke emner og fokus vi skal ha i det daglige arbeidet med barna. Vi jobber etter en tverrfaglig tilnærming i barnehagen, og mye vil være vevd inn i hverandre og være arbeidsmåter og virkemidler innenfor flere fagområder samtidig.

Vi bruker prosessorienterte planer og periodeplaner i planleggingen (se under forrige overskrift). I forkant og underveis i disse planene følger vi med på barns interesser, hva de er opptatt av, samspillet, muligheter i det fysiske rom og materialer. Barna skal oppleve mestring, men samtidig utfordringer og noe å strekke seg etter. Gjennom felles tema/ felles tredje (Kardemomme by) tilpasser vi innholdet til barnas alder og funksjonsnivå.

«Det handler om å leke»

Glede-livsmestring-mangfold-inkludering-demokrati

Sammen fremover, gjennom ansvarlighet og åpenhet

7. MEDVIRKNING I PLANLEGGINGSARBEIDET

BARNEPERSPEKTIVET

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for, og oppmuntre til at barna kan få gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barnehagen skal være bevisst på barnas ulike uttrykksformer og tilrettelegge for medvirkning på måter som er tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov. Også de yngste barna og barn som kommuniserer på andre måter enn gjennom tale, har rett til å gi uttrykk for sine synspunkter på egne vilkår. Barns synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med deres alder og modenhet. Barna skal ikke overlates et ansvar de ikke er rustet til å ta.».

I Elverhøy barnehage ivaretar vi barneperspektivet ved å:

- Legge til rette for små barnegrupper slik at hvert barn får oppleve at en spesiell voksen har et ekstra blikk og øre for nettopp deg.
- Gi barna mulighet til å påvirke sin egen hverdag, noe som krever at personalet er deltakende, og på den måten kan fange opp både den verbale og nonverbale kommunikasjonen.
- Legge til rette for at barn skal bli selvstendige slik at man fremmer mestring og kompetanse som igjen kan styrke barnas selvtillit og selvfølelse.
- Observere barna i lek og samspill for å få gode innblikk i hva de er opptatt av, og hva de trenger.
- La barna få utvikle en stor tro på egen evne til å handle. Dette innebærer å kunne kle på seg selv, rydde av bordet, og hjelpe barna til å klare utfordrende oppgaver på egenhånd. Dette gjør vi ved å støtte, rose og oppmuntre prosessen og ikke bare produktet eller resultatet.
- Improvisere i planlagte og spontane aktiviteter ut fra barns initiativ og uforutsette muligheter som oppstår.

FORELDREPERSPEKTIVET

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling (barnehageloven §1).

Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldrene og barnehagen har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling

I Elverhøy barnehage ivaretar vi foreldres medvirkning og foreldresamarbeid ved blant annet å:

- Daglig kontakt ved henting og levering, tosidig informasjon utleveres.
- Oppstartsamtale i løpet av de to første ukene hvor vi går gjennom en introduksjon og foreldre blir invitert til å fortelle om sitt barn, sin familie og forventninger til å ha barn i barnehage.
- Tilby utviklingssamtaler to ganger i året (høst og vår). Utenom dette kan både foreldre og personal ta initiativ til samtale dersom det er faktorer rundt barnets utvikling/ tilbud som gjør at vi må få til et tettere samarbeid
- Foreldremøter to ganger i året. Innholdet veksler mellom informasjon og dialog rundt ulike temaer.

«Det handler om å leke»

Glede-livsmestring-mangfold-inkludering-demokrati

Sammen fremover, gjennom ansvarlighet og åpenhet

- Foreldreråd består av alle foreldre/foresatte i barnehagen. Dette skal være et forum hvor foreldre møtes og diskuterer med hverandre. Foreldrene skal velge representanter til samarbeidsutvalget (SU) for barnehagen. Samarbeidsutvalget består av to foreldrerepresentanter, to ansattrepresentanter og styrer. Samarbeidsutvalget skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnede organ, skal godkjenne barnehagens årsplan og ellers få lagt frem saker som omhandler barnehagens drift og konsekvenser for foreldrene som gruppe. Vi har et ikke lovpålagt foreldrearbeidsutvalg (FAU) ved barnehagen. Disse bestemmer i stor grad sin egen aktivitet og hvor mye de ønsker å legge i dette.
- Ulike informasjonskanaler utenom daglig dialog; tavle ved garderobe, e-post, sms, dessuten digital kommunikasjonsplattform som hovedportal (IST daglig dialog/ IST Home app)).
- Arrangementer for barn og foreldre i barnehagen.
- Brukerundersøkelser. Foreldre oppfordres til å delta.

8. BARNEHAGENS INNHOLD

Rammeplanen sier at barnehagenes årsplan blant annet skal vise hvordan barnehagen jobber med omsorg, lek, danning og læring, og i våre barnehager velger vi også å ta med rammeplanens fokus på å fremme vennskap og fellesskap, samt kommunikasjon og språk.

Rammeplanens fagområder med hva barnehagen skal bidra til og hva personalet skal, er underlag for hvordan barnehagene planlegger arbeid med barnehagens innhold

BARNEHAGEN SKAL IVARETA BARNAS BEHOV FOR OMSORG

Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet. Barnehagen skal gi barna mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre. I barnehagen skal alle oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for. Barnehage skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna som grunnlag for trivsel, glede og mestring. Personalet skal arbeide for et miljø som ikke bare gjør barna til mottakere av omsorg, men som også verdsetter barnas egne omsorgshandling.

Omsorg henger tett sammen med den voksnes væremåte, voksenrollen vi utøver og forståelse av barnas behov og utvikling. I Elverhøy barnehage ivaretar vi barnas behov for omsorg ved å:

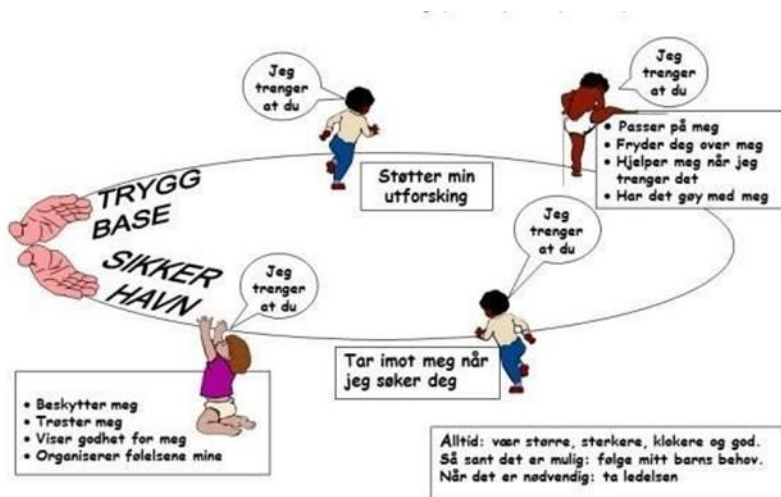
- Møte alle barn og foreldre ved å si hei og bruke barnets navn.
- Være fysisk og psykisk tilgjengelig for barn og være trygge baser for barn som trenger oss. Vi skal utøve nærhet og tilstedeværelse.
- Være bevisste på hvordan vi møter barnet i relasjonen. Vi skal være sensitive og varme voksne som anerkjenner alle barnets følelser, med en følelsesmessig inntoning.
- Oppmuntre barn til å uttrykke følelser ved å ta barnas følelsesuttrykk på alvor, og være gode rollemodeller slik at barna lærer å ta andres følelser på alvor.
- Være aktive og interesserte voksne som viser interesse for det barnet er opptatt av gjennom god blikk-kontakt, språk og kroppsspråk.

«Det handler om å leke»

Glede-livsmestring-mangfold-inkludering-demokrati

Sammen fremover, gjennom ansvarlighet og åpenhet

- Oppmuntre barna til å være omsorgsfulle med hverandre ved å sette ord på positive handlinger barna gjør. Vi skal legge til rette for omsorg mellom barn ved å oppmuntre, veilede og være gode rollemodeller.
- Gi barna utfordringer i takt med barnas alder og utvikling.
- Oppmuntre barn til å kle på seg selv og mestre hverdagssituasjoner.
- Veilede og støtte barn til å sette grenser for seg selv og å respektere andres grenser. Dette gjør vi ved å støtte, rose, være tett på og språksette.
- Bruke Trygghetssirkelen som barnas trygge «base».

BARNEHAGEN SKAL IVARETA BARNAS BEHOV FOR LEK

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek- alene og sammen med andre.

I Elverhøy barnehage ivaretar vi barnas behov for lek ved å:

- Legge til rette for lek i lekegrupper og lekesoner. La barna få mulighet til konsentrasjon i sin lek.
- Tilrettelegge det fysiske rommet ute og inne slik at det stimulerer og innbyr til variert lek. Innelek kan tas med ut, og utelek kan tas med inn.
- Gi tid og rom til lek som et viktig ledd i en pedagogisk hverdag for å bygge relasjoner mellom barn – barn og barn – voksen.
- Være deltakende og lekende voksne, som er der barna er, som støtter opp om barns lek, utvider deres lekerepertoar og har fokus på at alle har noen å leke med.
- Observere leken for å få innsikt i barns perspektiv og interesser. Følge opp barnas initiativ i leken, og starte prosjekter ut fra det som barna er opptatt av for å skape felles opplevelser, referanser og erfaringer som igjen skaper felles muligheter for lek. Fokuserer på det «tredje rommet / den tredje pedagogien», og veilede barna i hva de kan bruke rommene til.

«Det handler om å leke»

Glede-livsmestring-mangfold-inkludering-demokrati

Sammen fremover, gjennom ansvarlighet og åpenhet

- Veilede barn som strever med å komme i lek med andre, hjelpe med å sette ord på leken, lære de lekens koder og være tilgjengelige og støttende.
- Dramatisere, synge og legge ut spor, ved f.eks. å begynne med en lek med noen som en måte å invitere flere barn inn.
- Oppfordre barna til fysisk aktivitet og gi rom og anerkjennelse for barns kroppslige og fysiske lek.
- Lære barn tradisjonelle og kulturelle leker som sisten, gjemsel, stiv heks, alle mine duer m.m.
- Ha nok lekematerialer til alle.

BARNEHAGEN SKAL FREMME DANNING

Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap. Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet. Barnehagen skal bidra til å fremme barnas tilhørighet til samfunnet, natur og kultur.

I barnehagen skal barna få delta i beslutningsprosesser og utvikling av felles innhold. Barna skal støttes i å uttrykke synspunkter og skape mening i den verden de er en del av. Gjennom samspill, dialog, lek og utforsking skal barnehagen bidra til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til endringer».

I Elverhøy barnehage fremmer vi danning ved å:

- Ha åpne, likeverdige og undrende dialoger med barna. Være nysgjerrige på hva barna mener og unnlate å korrigere. Reflektere sammen og oppmuntre til refleksjon.
- Gi barna ulike erfaringer, møte de der de er og gi de tid til selv å prøve å løse konflikter. La barna prøve og feile, veilede der det stopper opp.
- Jobbe kontinuerlig med hvordan vi opptrer overfor og sammen med barn og stille oss spørsmålet «hvem er jeg sammen med barn – og hvordan møter jeg barn?»
- Snakke med barn og til barn, for at de selv skal være deltakere i sin egen dannelsesprosess.
- Legge til rette for at danning skjer mellom barn ved å la de slippe til for å hjelpe hverandre, gi omsorg for hverandre, støtte hverandre og utveksle erfaringer.
- Ved å dokumentere hva barna er opptatt av.
- Ta hensyn til ulike behov.
- Støtte identitetsutvikling – du er bra nok som du er!
- Vår evne til å ta ulike perspektiver og møte ulikheter fremmer danning i fellesskap med barna.
- Bli med på barnas fantasier og utprøving av virkeligheten.

BARNEHAGEN SKAL FREMME LÆRING

«I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske og mestre. Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling. Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes,

«Det handler om å leke»

Glede-livsmestring-mangfold-inkludering-demokrati

Sammen fremover, gjennom ansvarlighet og åpenhet

stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser. Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt. Barna skal bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser. Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring.

I Elverhøy barnehage fremmer vi læring ved å:

- Skape læringsglede ved å anerkjenne og glede oss sammen med barnet. Vi skal støtte og oppmuntre barna til å mestre. Gode mestringsopplevelser er med på å skape et positivt selvbilde. Vi skal være bevisste voksne som gir barn gode og varierte erfaringer.
- Anerkjenne lek som en viktig arena for læring.
- Bruke barnas interesser og engasjement som utgangspunkt for pedagogiske prosesser og innhold i barnehagen.
- Gi barna utfordringer, støtte og bekreftelse på at de prøver i hverdagssituasjoner og i planlagte aktiviteter. På samme tid skal vi gi de tid og mulighet for å observere og gjøre seg nye erfaringer.
- Gi barn felles opplevelser som danner referanserammer og næring til lek og læring.
- Bruke rommene inne og ute til å inspirere til utforskning, lek og læring. Legge ut spor og lage et spennende «felles tredje».
- Legge til rette for utforskning, samtaler og refleksjon med barna. Stiller åpne spørsmål sammen med barna, som f.eks. «oj, hva var det?», «kan du vise meg?» eller «hva tror du?».
- Legge til rette for at barnet får bruke kroppen sin og alle sanser gjennom ulike uttrykksformer som forming, musikk, diktning, drama, turer og fysisk aktivitet.
- Kontinuerlig reflektere over egen praksis som rollemodeller i barns læringsprosesser.
- Bruke tankekart når vi utforsker nye ting for å få med barnas perspektiver og medvirkning.
- Tilrettelegge for progresjon og utvikling slik at barna får nye erfaringer, ny kunnskap og opplever mestring.
- Observere barnas interesser.

BARNEHAGEN SKAL HA ET GODT PSYKOSOSIALT BARNEHAGEMILJØ

Barnehagens ansvar å legge til rette for og sikre at alle barn i barnehagen har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø er tydelig uttrykt og presisert i barnehageloven fra 2021. Dette innebærer nulltoleranse for krenkelser og å drive forebyggende arbeid §41), plikt til å sikre at barnehagebarn har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø (§42-aktivitetsplikten) samt skjerpet aktivitetsplikt dersom en som arbeider i barnehagen, krenker et barn (§43). (lov om barnehager, 2017)

I Elverhøy barnehage ivaretar vi plikten til å ha et godt psykososialt barnehagemiljø ved å:

- Være gode rollemodeller.
- Anerkjenne barnas opplevelser i møte med andre, bidra til refleksjon og støtte barnas endrings- og utviklingsprosesser.
- Skape et trygt og samtidig utfordrende sted for vennskap og aktiv deltakelse i fellesskapet.
- Være profesjonelle voksne som opparbeider gode relasjoner til og mellom barna.
- Veilede og være støttende til stede når barna deltar i samspill og utvikler sine relasjonskompetanser.

«Det handler om å leke»

Glede-livsmestring-mangfold-inkludering-demokrati

Sammen fremover, gjennom ansvarlighet og åpenhet

- Vite hvilke prosedyrer vi skal gjøre dersom det er et barn som ikke har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø.

I tillegg til dette søkelyset på personalets ansvar for tilrettelegging av barnas lek, kommer barnehagens ansvar for at vi legger til rette for et foreldresamarbeid som bidrar til å forebygge mobbing og krenkelser.

I den sammenheng forventer vi fra foreldrene:

- Snakke positivt hjemme om barnehagen, de ansatte og alle barna i barnehagen.
- Hilse på alle barn og voksne i barnehagen.
- Melde fra dersom de ser eller opplever mobberelatert adferd blant barna.
- Gi tilbakemelding til barnehagen om barnets trivsel og opplevelser.
- Følge opp informasjon og bidra til et tett og godt samarbeid med barnehagen.

sandefjord.kommune.no/barnehage-skole-sfo/barnehage/kvalitet-i-barnehagen/plan-for-et-trygt-og-godt-barnehagemiljo/

BARNEHAGEN SKAL FREMME VENNSKAP OG FELLESSKAP

«Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne. Barnehagen skal legge aktivt til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og de å ta hensyn til andres behov.

Sosial kompetanse handler om å kunne kommunisere og samhandle godt med andre i ulike situasjoner. Denne kompetansen er sentral for at enkeltbarn skal lykkes og trives, og for at det skal bli verdsatt som venn og likeverdig deltaker i fellesskapet. Barns evne til å etablere vennskap henger i stor grad sammen med deres sosiale kompetanse. Sosial kompetanse består av empati, positiv sosial atferd, selvkontroll, lek-glede-humor og selvhverdelse.

Empati: Handler om evnen til å forstå andre menneskers perspektiver, tanker og følelser og følelsesuttrykk. Vi skal:

- Reflektere over valg som blir tatt i møte med ulike barn fordi dette gjør oss i bedre stand til å være gode rollemodeller.
- Jobbe med konflikthåndtering ved at den voksne tar seg tid til å få fram barnas ulike følelser og perspektiver knyttet til konflikten, og gjøre plass til barns opplevelser i prosessen.
- Gi barna erfaringer i lek og inkluderende fellesskap med støttende voksne.

Positiv sosial atferd: Handler om frivillige handlinger som har til hensikt å være til nytte, hjelp og støtte for andre mennesker. Leken er en god arena som gir barna mange muligheter til å utøve positiv sosial atferd og god samhandling. Vi skal:

- Være tett på for å rose positiv atferd.
- Modellere positiv sosial atferd.

«Det handler om å leke»

Glede-livsmestring-mangfold-inkludering-demokrati

Sammen fremover, gjennom ansvarlighet og åpenhet

- Tilrettelegge for gode rammer ut fra enkeltbarn og barnegruppas behov, for å gi alle barn mulighet til å fungere godt i barnehagehverdagen.
- Gi alle barn mulighet for gjentatte gode erfaringer.

Selvkontroll: Handler blant annet om evnen til å holde igjen litt i samspill med andre og å kunne tilpasse seg ulike situasjoner. Vi skal:

- Jobbe med at barn skal lære seg turtaking.
- Øve på at barn må lære å dele oppmerksomhet og regulere egne følelser, men også å klare å vise egne følelser innenfor akseptable rammer.

Lek – glede – humor: Handler om evnen til å kunne leke med andre, glede seg over opplevelser og ulike erfaringer i hverdagen og å forstå å produsere humor. Vi skal:

- Jobbe slik at alle barn forstår lekens koder, lekens språk og gi næring, opplevelser og erfaringer til leken. Personalet skal være lekende voksne, gode rollemodeller og deltakere i barns lek.
- Gi barn gleden ved humor ved å bruke dette i hverdagen på en trygg måte. Vi skal ikke bruke ironi og sarkasme.

Selvhevdelse: Handler om å våge å ta kontakt, klare å fremme egne synspunkt, ta initiativ til lek, bli med på lek som allerede er i gang samt invitere barn med på lek. Det handler også om å våge å si fra når noe er urettferdig og å sette grenser, samt å våge å stå opp for andre. Vi skal:

- Lære barn å våge å ta kontakt med andre i lek og hverdagssituasjoner. Da må personalet være med i leken og vise og veilede barn i lekens språk og koder «skal vi leke sammen?»
- Lytte til barn, ta de på alvor og være tilstede i leken slik at vi vet hva som skjer i lek og hverdagsaktiviteter. På den måten kan vi støtte barna i å lære seg å hevde seg selv.

I Elverhøy barnehage fremmer vi vennskap og fellesskap på følgende måte:

- Vi tilrettelegger for gode fellesskapsopplevelser inne og ute.
- Lærer barn å respektere hverandre og sette grenser.
- Anerkjenner og erkjenner ulikheter som en ressurs og at barna opplever at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på.
- Lager grupperegler om vennskap.
- Personalet er bevisst på sin rolle som relasjonsbygger, og jobber med barna for å skape vennskap.
- Personale som er tett på barna, gode veiledere og rollemodeller som anerkjenner positiv atferd.
- Har fokus på hvordan du møter det barna har å fortelle.
- Har en tett dialog med foreldre; det viser at det får en innvirkning på barnas liv.

BARNEHAGEN SKAL FREMME KOMMUNIKASJON OG SPRÅK

«Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk,

«Det handler om å leke»

Glede-livsmestring-mangfold-inkludering-demokrati

Sammen fremover, gjennom ansvarlighet og åpenhet

herunder tegnspråk. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og helhetlig språkutvikling».

I Elverhøy barnehage fremmer vi kommunikasjon og språk ved å:

- Ta oss tid til å prate med barna, og stille spørsmål.
- Bruke gjentakelser for å speile språket tilbake til barnet og gi de riktige måter å snakke på uten å korrigere.
- Bruke bilder og konkrete som supplement i samtale, samling, boklesing og sanger.
- Bruke riktige benevelser på ting rundt oss i hverdagssituasjoner i stedet for den, der, denne, sånn og lignende. Påkledning, måltider, stell og lek er gode arenaer for dette arbeidet.
- Være gode språklige rollemodeller både skriftlig, muntlig og kroppslig.
- Oppfordre barna til å bruke språket i samspill og lek.
- Bruke lekegruppene til ulike språkleker og lek med konkrete til støtte i formidling.
- Lese bøker, synge og bruke rim og regler.
- Se på kroppsspråk og benevne følelser.
- Bruke planlagte og spontane språkgrupper og språkleker.

Barnehageåret 2025 – 26 jobber vi med implementering av ASK (Alternativ og supplerende kommunikasjon) som et verktøy til å bruke språket i andre former enn i tale.

BARNEHAGENS ARBEID MED SAMISK KULTUR

Samiske barn i barnehage skal få støtte til å bevare og utvikle sitt språk, sin kunnskap og sin kultur uavhengig hvor i landet de bor. Innholdet i barnehagetilbudet til samiske barn utenfor samiske distrikt skal tilpasses barnas samiske bakgrunn. Dette innebærer at samiske barn og foreldre har rett til å forvente at personalet har kjennskap til, og legger vekt på, at også den samiske kulturen skal være en del av barnehagens innhold. Det skal legges til rette for at barna også kan få møte samisk språk.

I Elverhøy barnehage synliggjør vi samisk språk og kultur ved å:

- Gjøre barna kjent med samiske tradisjoner som reindrift, bosted, levemåter og musikk (joik), tilpasset barnas aldersnivå.
- Smake på samisk mat som reinsdyrskav/gryte eller pølse.
- Markere samefolkets dag 6. februar, der vi snakker om flagget, samisk språk og viser film fra samisk kultur.

BARNEHAGENS ARBEID MED MANGFOLD

Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt. Barna skal få oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på. Samtidig skal barnehagen gi felles erfaringer og synliggjøre verdien av fellesskap. Barnehagen skal vise hvordan alle kan lære av hverandre og fremme barnas nysgjerrighet og undring over likheter og forskjeller.

«Det handler om å leke»

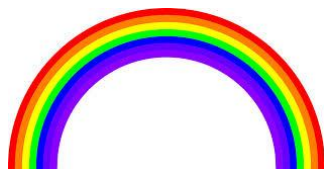
Glede-livsmestring-mangfold-inkludering-demokrati

Sammen fremover, gjennom ansvarlighet og åpenhet

Barnehagen skal bidra til at alle barn føler seg sett og anerkjent for den de er, og synliggjøre den enkeltes plass og verdi for fellesskapet.

I Elverhøy barnehage synliggjør og verdsetter vi mangfold ved å:

- Fokuserer på at barn fremfor alt er barn.
- Fremheve at man får lov til å være den man er, uavhengig av kjønn.
- Anerkjenne og ha fokus på at alle er forskjellige; kroppslig, utseende, geografisk, familie, opphav, kulturelt og religiøst.
- Være gode rollemodeller for hverandre.
- Markere mangfoldet og fellesskapet ekstra i juni – **Mangfold og stolthetsmåned**, ved bl.a. å henge opp regnbueflagget og ha andre aktiviteter som fremmer inkludering.
- Ha inkluderende fellesskap som innsatsområde, og jobbe for en inkluderende praksis.

FAGOMRÅDENE I RAMMEPLANEN

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. I samiske barnehager skal arbeidet med fagområdene ta utgangspunkt i samisk språk, kultur og tradisjonskunnskap.

I Elverhøy barnehage jobber vi etter en **tverrfaglig** tilnærming i barnehagen, og mye vil være vevd inn i hverandre og være arbeidsmåter og virkemidler innenfor flere fagområder samtidig. Det vil si at det er inget fagområde som jobbes med alene, men flettes i hverandre, ofte i naturlige overganger.

Årshjulet vårt (som vi jobber utfra gjennom hele barnehageåret) deles inn i 4 ulike perioder. Hver periode har fått sine spesifikke fagområder som fokuseres ekstra på. Disse fagområdene tas opp i våre pedagogiske planer; periodeplaner og prosessorienterte planer, som forteller hva vi skal jobbe med, hvordan jobbe, hvorfor og målene våre.

Barnehagens felles tema, Kardemomme by, er vår innfallsvinkel, og rundt dette temaet drar vi inn fagområdene.

«Det handler om å leke»

Glede-livsmestring-mangfold-inkludering-demokrati

Sammen fremover, gjennom ansvarlighet og åpenhet

9. OVERGANGER

NY I BARNEHAGEN

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære

QR-kode til standard for tilvenning

I Elverhøy barnehage legger vi til rette for en trygg tilvenning ved å:

- Arbeide etter Sandefjord kommunes «Standard for tilvenning i barnehage».
- Foreldremøte på våren for de som skal starte til høsten.
- Vi inviterer til besøksdager i barnehagen i forkant for både de som starter om høsten og for de barna som blir tilbudt plass i løpet av året.
- Alle nye foreldre får tilsendt før foreldremøtet et hefte fra barnehagen som heter «Velkommen til barnehagen» hvor det finnes mye informasjon om hva barnehagen er og hva man kan forvente.
- Oppstartsamtale i løpet av de to første ukene barnet går i barnehagen.
- Barna får en tilknytningsperson i oppstartstiden, som skal jobbe for å oppnå en god relasjon og et nært forhold til barnet. Målet er at barnet skal utvikle en trygg tilknytning til sin tilknytningsperson.

[standard-for-tilvenning-i-barnehage_hjemmeside.pdf \(sandefjord.kommune.no\)](https://sandefjord.kommune.no/hjemmeside/pdf/standard-for-tilvenning-i-barnehage)

OVERGANGER INNAD I BARNEHAGEN

Våre tiltak:

- De barna som skal over til stor avdeling har gjentatte besøk på den nye avdelingen sammen med voksne de er trygge på. Dette skjer i april, mai og juni, før ferien.
- Hvert år vurderes overgangen og behovet om en kjent voksen som har vært med barna på avdeling, flytter til ny avdeling sammen med barna. Det er alltid barnas beste som er fokuset.
- Viktig informasjon blir overført
- Det jobbes på tvers av huset hele året, bl.a. med fellessamlinger og ulike arrangementer og temaer
- Personalet jobber på tvers av avdelingene når det er behov for det (ved sykdom/møter). Barna blir bedre kjent med alle voksne, ikke bare på sin egen avdeling.

OVERGANG BARNEHAGE - SKOLE

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning. Barnehagen og skolen bør utveksle

«Det handler om å leke»

Glede-livsmestring-mangfold-inkludering-demokrati

Sammen fremover, gjennom ansvarlighet og åpenhet

kunnskap og informasjon som utgangspunkt for samarbeid om tilbudet til de eldste barna i barnehagen. Barnehagen må ha samtykke fra foreldrene for å dele opplysninger om enkeltbarn med skolen.

Rutiner for samarbeid og overganger foreligger i internkontrollsystemet og på kommunens hjemmesider.

I Elverhøy barnehage jobber vi spesielt med dette:

- Sandefjord kommune har laget et årshjul som beskriver samarbeid og aktivitet for barna (og deres foreldre) som skal begynne på skolen.
- Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene overbringe informasjon om barnets trivsel og utvikling til skolen, slik at skoletilbudet i størst mulig grad er tilrettelagt.
- Barnehage, skole og foreldre har overføringsmøter vedrørende enkeltbarn dersom behov.
- I vårt krets samarbeidende team (barnehage, skole, SFO) har vi utarbeidet et hefte «Overgangssekken», som har som formål at barna skal bli kjent med felles overgangsobjekter siste året i barnehagen og første året på skolen/SFO. Overgangsobjektene skal skape glede og læring i øyeblikket, men også bidra til gjenkjennelse og en tryggere overgang fra barnehagen til skolen.

«Det handler om å leke»

Glede-livsmestring-mangfold-inkludering-demokrati

Sammen fremover, gjennom ansvarlighet og åpenhet

10. VIKTIGE DATOER OG MERKEDAGER

MÅNED	TEMA / ARRANGEMENT
AUGUST	1. august; Oppstart nytt barnehageår 14.og 15. august; Planleggingsdager – barnehagen er stengt
SEPTEMBER	1 – 12. september; Miljøvernuker (inkl. gjenbruksdag 11. sept) 15 – 26. september: Brannvernuker
OKTOBER	2. oktober; Foreldremøte 24. oktober; FN – dagen markeres med barna
NOVEMBER	Utviklingssamtaler – foreldre 21. november; Planleggingsdag – barnehagen er stengt
DESEMBER	11. desember; Luciafest/Lysfest, foreldrearrangement 19. desember; Nissefest med barna
JANUAR	2. januar; Planleggingsdag – barnehagen er stengt
FEBRUAR	6. februar; Markering av samefolkets dag 13. februar; Temafest med fellessamling
MARS	10. mars; Barnehagedagen Påskelunsj
APRIL	Utviklingssamtaler – foreldre 7. april; Planleggingsdag – barnehagen er stengt 16. april; Foreldremøte
MAI	Utviklingssamtaler - foreldre 13. mai; «17. mai» feiring i barnehagen
JUNI	4. juni; Foreldremøte for nye barn 11. juni; Sommerfest for barn og foreldre Trafikksikkerhetsuke/forskeruke Besøksdager for nye barn Besøksdager på skolen for skolestarterne
JULI	Sommerferieuker 28, 29 og 30 – barnehagen er stengt

Faglig ansvarlig for årsplanen ved styrer: Trine Knapstad

Årsplanen ble fastsatt i barnehagens Samarbeidsutvalg 25.06. 2025

«Det handler om å leke»

Glede-livsmestring-mangfold-inkludering-demokrati

Sammen fremover, gjennom ansvarlighet og åpenhet

